

Piraattipuolueen yksilönvapausohjelma

Hyväksytty Piraattipuolueen kokouksessa Espoossa 7. heinäkuuta 2013.

Sisällys

1. Yksilönvapaudet lähtökohtana
2. Sananvapaus, verkkoneutraliteetti ja yksityisyys
3. Vapauksien lisääminen
4. Yhdenvertaisuus
5. Oikeusturva

1. Yksilönvapaudet lähtökohtana

Lain on taattava ihmisille mahdollisimman kattavat yksilönvapaudet, jotka mahdollistavat sellaisen toiminnan, joka ei loukkaa muiden vapauksia. Yksilönvapauksia tulee rajoittaa ainoastaan sen ollessa välttämätöntä toisten vapauksien ja oikeuksien suojaamiseksi. Teon kieltämisen perusteeksi ei riitä se, ettei joku pidä siitä. Yksilönvapauksiin kuuluu itsemääräämisoikeus silloinkin, kun se on haitaksi henkilön omalle terveydelle.

2. Sananvapaus, verkkoneutraliteetti ja yksityisyys

Sananvapaus

Sananvapauden kunnioitus Suomessa ja Euroopassa ei ole vakaalla pohjalla. Tällä hetkellä kiinnitetään enemmän huomiota siihen, kuinka sananvapautta voitaisiin rajoittaa kuin siihen, miten se turvattaisiin. Piraattipuolue vastustaa voimakkaasti kaikkia pyrkimyksiä rajoittaa sananvapautta.

Jokaisella tulee olla oikeus esiintyä nimettömästi, nimimerkillä, tai omalla nimellä suojatakseen omaa yksityisyyttään ja ilmaisunvapauttaan. Yksittäiset palvelut voivat rajoittaa näitä oikeuksia, mutta se ei kuulu valtion tehtäviin, eikä valtio saa edellyttää käyttäjien henkilötietojen rekisteröintiä. Myös voimakas lähdesuoja on olennainen osa sananvapauden toteutumista.

Internetistä on tullut sananvapauden soveltamisen merkittävin työkalu, joten kenenkään Internet-yhteyttä ei pidä katkaista ilman oikeuden päätöstä eikä silloinkaan kevein perustein. Valtion harjoittama Internetin sensurointi on lopetettava.

Sananvapaus tarkoittaa yksilön oikeutta vapaasti ilmaista itseään ilman pelkoa oikeudellisista seuraamuksista. Sananvapaudessa ei ole kysymys siitä, millaiselle viestinnälle on tarvetta tai millainen viestintä on hyödyllistä, vaan se kattaa kaiken viestinnän niin viestijän kuin viestin vastaanottajan näkökulmasta. Myös herkistä yhteiskunnallisista kysymyksistä tulee voida esittää kärjekkäitä mielipiteitä sekä yksityisesti että julkisesti ilman pelkoa rangaistuksi tulemisesta.

Sisällön suhteen ainoat jälkikäteissensuurin tai rangaistuksen oikeuttavat perusteet ovat kunnianloukkaus, kun sen voidaan perustellusti katsoa aiheuttavan kohtuutonta haittaa yksityishenkilölle, petos, yksityishenkilöön tai kansanryhmään kohdistuva konkreettinen uhkaus, vaaralliseen rikokseen

kehottaminen, yksityisyyttä loukkaava tiedon levittäminen tai sellainen salassa pidettävien tietojen paljastaminen, joka aiheuttaa uhan yksityishenkilöiden terveydelle ja turvallisuudelle. Ennakkosensuuria ei pidä lainkaan sallia.

Valtion ei tule puuttua sananvapauteen esimerkiksi siveellisyyden, uskonnollisten käsitysten, ulkopoliittisten tai etnisten suhteiden, tieteellisen tai muun akateemisen konsensuksen, esteettisyyden tai kansallisen identiteetin perusteella.

Elokuviin ja videopelien ikärajojen asettamisen on oltava täysin vapaaehtoista. Pakollinen ikärajajärjestelmä haittaa ennen kaikkea pienten sisällöntuottajien työtä lisäämällä byrokratiataakkaa ja kuluja. Sen sijaan sisällöntuottajia tulisi kannustaa itsensäentelevän toiminnan lisäämiseen.

Verkkoneutraaliuteetti

Julkinen internet-yhteyttä tarjoava taho ei saa rajoittaa täysivaltaisen aikuisen verkkosisältöihin pääsyä, eikä yksityinen internet-yhteyttä tarjoava taho saa rajoittaa sitä kotirauhan piirissä. Palvelun tarjoajaa ei pidä asettaa vastuuseen palvelun käyttäjän tekemisistä. Linkittämistä pitää kohdella neutraalina aineistoon viittaamisena. Linkittäjä ei pidä asettaa vastuuseen linkin sisältämästä aineistosta eikä syyttää sen levittämisestä.

Julkinen internet-yhteyttä tarjoava taho ei saa rajoittaa täysivaltaisen aikuisen verkkosisältöihin pääsyä, eikä yksityinen internet-yhteyttä tarjoava taho saa rajoittaa sitä kotirauhan piirissä. Palvelun tarjoajaa ei pidä asettaa vastuuseen palvelun käyttäjän tekemisistä. Linkittämistä pitää kohdella neutraalina aineistoon viittaamisena. Linkittäjä ei pidä asettaa vastuuseen linkin sisältämästä aineistosta eikä syyttää sen levittämisestä.

Yksityisyys

Sähköisen viestinnän käyttö yksityiselämän, liiketalouden ja valtionhallinnon aloilla on lisääntynyt huomasti, ja Suomen yhteiskuntajärjestys ja kansallinen turvallisuus ovat entistä riippuvaisempia juuri sähköisen viestinnän suojasta. Viestintäsalaisuuden tason eli viestinnän luottamuksellisuuden, yksityisyyden ja nimettömyyden takeiden tulee olla samoja sähköisessä ja muussa viestinnässä.

Oikeus yksityisyyteen on perustuslaissa turvattu kansanvallan tärkeä kulmakivi, johon nojaavat kaikki tärkeinä pitämämme vapaudet. Yksityisyyden loukkaukset merkitsevät tunkeutumista ihmisyyden ydinalueille: ajatuksiin, mielipiteisiin, vakaumuksiin, ihmissuhteisiin ja elintapoihin. Piraattipuolue vastustaa yleisiä biotunnisterekistereitä, kuten passinhaltijoiden sormenjälkirekisteriä. Kansalaisten säännönmukainen, laajamittainen valvonta johtaa väärinkäyttöön, eikä sille ole perusteita vapaassa yhteiskunnassa. Käytössä olevia yleisiä biotunnisterekistereitä ei saa hyödyntää rikostutkinnassa.

Tekniikan kehitys on muuttanut tapaamme kommunikoida, mutta se ei ole vähentänyt yksityisyyden merkitystä. Pienimpienkin yksityisyydensuojaan tehtyjen rajoitusten on oltava erittäin hyvin perusteltuja. Jokaisella on oikeus saada tietää mihin häntä koskevia tietoja käytetään. Viestintäsalaisuuden ja tietosuojan piiriin kuuluvien tietojen väärinkäyttö on erityisesti otettava esille kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa. EU:n tulee puolustaa viestintäsalaisuuden korkeaa tasoa.

3. Vapauksien lisääminen

Periaatteet

Valtion keskeisimpiä tehtäviä on turvata kansalaistensa vapaus: sen täytyy sekä suojella yksilöitä vapauden loukkauksilta että ylläpitää sellaisia olosuhteita, joissa tärkeiden vapaiden valintojen tekeminen on sekä mahdollista että mielekäästä.

Ihmisellä on oikeus vapauteen ja itsensä toteuttamiseen, kunhan henkilön toiminta ei uhkaa muiden vastaavia tunnustettuja oikeuksia. Vain sellaista toimintaa tulee rajoittaa, joka itsessään rajoittaa muiden oikeuksia tai joka vaarantaa oikeusvaltion toimintaa. Valtion ei tule tehdä elintapoja koskevia päätöksiä yksilöiden puolesta.

Huumeet ja päihteet

Huumausaineiden käyttö ja välitys koskettaa Suomessa päivittäin tuhansia ihmisiä suoraan ja välillisesti. Sosiaali- ja terveyskulut, sekä huumausaineiden kaupan ja niihin liittyvän rikollisuuden torjunta maksavat yhteiskunnallemme huomattavasti puhumattakaan syrjäytymisen ja työttömyyden kustannuksista.

Huumausaineiden käytön kohtelemisen pelkästään rikosoikeudellisena ongelmana edistää syrjäytymistä, vie poliisin resursseja muista tehtävistä, sekä lisää järjestäytyneen rikollisuuden valtaa ja varallisuutta. Vastuullinen päihdepolitiikka kumpuaa yksilönvapauksista, pyrkien samalla vähentämään yhteisiä haittoja. Piraattipuolue vastustaa kieltolakeja ja kannattaa sen sijaan vaihtoehtoista päihdepolitiikkaa, johon kuuluu vähintään henkilökohtaisen huumeidenkäytön dekriminalisointi.

Käyttäjiä ei tule kohdella rikollisina jos he eivät aiheuta häiriötä muille ihmisille tai ympäristölleen. Myös huumausaineiden käyttäjien ihmisarvoa ja yksityisyyttä tulee kunnioittaa. Yksityinen käyttö tai yksityiseen käyttöön verrattava hallussapitorikos ei saa johtaa kotietsintään. Päihteiden käytön tarkasteleminen lääketieteellis-sosiaalisesta näkökulmasta tuo arvokasta lisätietoa ongelmakäyttöön johtavista taipumuksista, ja näin edistää kykyä ehkäistä haittoja. Päihdehoitoa ja kuntoutusta tulee kehittää ja sen tulee olla vapaaehtoista, ihmisarvoa kunnioittavaa sekä kaikkien saatavilla.

Alaikäisiltä voi kieltää päihteiden ja huumeiden käytön sekä hallussapidon, muuta heitäkään ei tule rangaista rikosoikeudellisesti.

Laaja alkoholin ongelmakäyttö aiheuttaa suurta taakkaa sosiaali- ja terveydenhuollolle. Alkoholiongelmaa on pyritty ohjaamaan erilaisin kohdennetuin rajoituksin sekä verotuksella. Päihteiden erityinen verotus on perusteltua sikäli kuin tarkoitus on kattaa päihteiden käytöstä yhteiskunnalle suoraan koituvia kuluja.

Korkea alkoholivero ei ainakaan merkittävästi helpota ongelmaa. Se kannustaa veronkiertoon sekä aiheuttaa sosiaalisia ongelmia, kun ongelmakäyttäjien tapauksessa yhä suurempi osa talouden tuloista ohjautuu päihteisiin.

Vastuullista päihdekulttuuria edistetään parhaiten vapaamman lainsäädännön kautta. Tiukat rajoitukset saavat kansalaiset ajattelemaan alkoholia ensisijaisesti humalahakuisesti. Siksi erityisesti mietojen alkoholijuomien verotusta tulee keventää sekä myyntirajoituksia purkaa.

Tupakkatuotteiden oleelliset ongelmat ovat passiivisen käytön terveyshaitat sekä voimakas riippuvuus. Passiivisen tupakoinnin haittoja on suitsittu saattamalla ravintolat savuttomiksi ja esimerkiksi puuttamalla parveketupakointiin. Molemmilla toimilla on vähennetty sivullisten altistumista tupakansavulle, mutta toimenpiteet sisältävät ongelmia.

Passiivista tupakointia voidaan vähentää voimakkaasti poistamalla sähkötupakkaan ja nuuskaan liittyvät kiellot. Sähkötupakkaa ja siihen tarvittavia nikotiinituotteita sekä nuuskaa tulee saada myydä ja mainostaa kuten mitä tahansa muuta tuotetta. Sähkötupakan tai nuuskan käyttöä ei saa kieltää julkisissa ja julkisluonteisissa tiloissa.

Euroopan Unioni on direktiivillä kieltänyt nuuskan myynnin vuonna 1992. Ruotsilla on erityisvapaus EU:n jäsenvaltiona nuuskan myyntiin. Suomen tulee hakea kansallisella tasolla Ruotsin kaltaista erityisvapautta nuuskan myynnin ja maahantuonnin vapauttamiseksi. EU-tasolla Suomen tulee ajaa nuuskan markkinoille saattamisen kieltävän direktiivin kumoamista.

Rahapelit

Internet mahdollistaa rahapelaamisen valtion rajojen ylitse. Rahapelimonopolia ei tule suojella kieltämällä nettipelejä ja pyrkimällä esimerkiksi suodattamaan niitä. Rahapelimonopoli tulee pikemminkin purkaa ja sallia vapaa kilpailu alalla.

Arpajaislain mukaan ulkomaiset rahapeliyhteisöt eivät voi harjoittaa Suomessa suoraa markkinointia, epäsuoraa mainontaa tai myynninedistämistä. Rahapeliyhteyksien mainonnan ja markkinoinnin esteet tulee purkaa sponsoritoiminnan mahdollistamiseksi. Suomalaisen huippu-urheilun etu on lakkauttaa rahapeliyhtiöiden lailliset monopolit ja sallia rahapeliyhtiöiden sponsoritoiminta.

Rahapelimonopoleja on perusteltu mm. kuluttajien suojelulla, sosiaalisten haittojen ehkäisyllä, hyväntekeväisyystoiminnan rahoittamisella sekä rikollisuuden ehkäisyllä. EY-tuomioistuimen niin sanottua Gambelli -päätöstä (C - 243/01) on tulkittu niin, että monopolia ei voi perustella jäsenvaltioiden taloudellisilla hyödyillä, vaikka tuotot ohjattaisiinkin hyväntekeväisyyteen. Suomi on saanut vuonna 2007 Euroopan komissiolta varoituksen urheiluviedonlyönnin rajoittamisesta.

Asevelvollisuus

Asevelvollisuus on yhtä sukupuolta syrjivää pakkotyötä. Nykyaikaisessa yhteiskunnassa ei voida sallia tällaista vapaudenriistoa. Puolustusvoimien tulee perustua tasa-arvoon, ja siksi kutsuntojen tulee kattaa koko ikäryhmä sukupuolesta tai uskonnosta riippumatta. Itse palveluksen on kuitenkin oltava vapaaehtoinen, ja siksi kutsuntatilaisuuden lopussa jokainen voi itse päättää, haluaako osallistua palvelukseen vaiko ei.

Niin kauan kuin asevelvollisuus on voimassa, siviilipalveluksen tulee olla tasavertainen asepalveluksen kanssa.

Asepalveluksen tarjoamat kurssit tulee tuoda selkeämmin esille sekä nähdä koko asia rakenteellisesti osana koulutusjärjestelmää. Tarjotun koulutuksen sekä yleisesti korkean maanpuolustusinnon vuoksi moni haluaa jatkossakin suorittaa asepalveluksen vapaaehtoisesti.

Rahankeräys

Yksilön perusoikeuksiin tulee kuulua oikeus kerätä rahaa erilaisiin tarkoituksiin, oli sitten kyse joukkorahoituksesta, yleishyödyllisen toiminnan tukemisesta, niin kutsutuista aikapankeista taikka keräämisestä. Rahankeräyslakia tulee uudistaa radikaalisti. Lähtökohtaisesti kerääminen olisi aina sallittua ja siihen puututtaisiin ainoastaan jälkikäteen, mikäli on syytä epäillä rikollista toimintaa. Lain tulee kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan muun muassa keräyksen laajuudesta, tavoitteista sekä keräystavasta silloin kun keräyksen tuoton odotetaan ylittävän tietyn rajan. Tällöin vaaditaan myös tarkka kirjanpito.

Hyvä kuolema

Yksilöllä tulee olla oikeus avustettuun kuolemaan sellaisissa tilanteissa, joissa terveydentila estää mielekkään elämän elämisen ja parantuminen on käytännössä lääketieteellinen mahdottomuus. Päätöksen on oltava selkeästi yksilön oma, ja sitä tulee tukea lääkärinlausunto terveydentilasta. Aloite ei saa tulla terveydenhuollosta. Avustettu kuolema tulee sallia myös aivotoimintaa vakavasti heikentävien sairauksien ja vammojen kohdalla, mikäli henkilö on tehnyt asiaa koskevan hoitotestamentin ollessaan vielä terve. Erityisesti kohtuuttomat kivut ja vaivat oikeuttaisivat avustetun kuoleman saamisen. Avustetun kuoleman mahdollisuus ei missään nimessä vähennä tarvetta parantaa saattohoitoa ja kehittää parempaa kivunlievitystä.

Seksuaalipalvelut

Kehollinen itsemääräämisoikeus kattaa seksuaalisuuden harjoittamisen vapaasti silloinkin kun on kyse maksullisten palveluiden myymisestä tai ostamisesta. Seksuaalipalveluiden myynti kuuluu yksilönvapauksien piiriin ja kieltolaki haittaa alan turvallisuutta sekä edistää harmaata taloutta.

Kauppojen aukioloajat

Valtion ei tule säädellä kauppojen aukioloaikoja. Kauppiaiden tulee itse saada määrittää ne kannattavuuden ja työvoiman saatavuuden perusteella. Yrittäjillä tulee olla oikeus vastata kuluttajien tarpeisiin kellonajasta riippumatta. Järjestelystä hyötyvät kaikki: yrittäjät uusien ansaintamahdollisuuksien myötä, kuluttajat palveluiden saatavuuden paranemisen vuoksi ja työntekijät lisääntyvien työtuntien myötä.

Yhdistymisvapaus

Yhdistysten sääntömuutoksiin liittyvää käytäntöä on muutettava. On yhdistymisvapautta loukkaavaa, että säännöt pitää hyväksyttävä virkamiehillä, jotka voivat hylätä ne käytännössä mielivaltaisin perustein. Sääntöjen pitää tulla voimaan heti kun yhdistys on ne hyväksynyt. Sääntömuutos tulee jatkossa vain ilmoittaa Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka puuttuu vain ilmeisiin lainvastaisuuksiin.

Vaihtoehtovaluutat

Valtion ei pidä estää erilaisten verkkorahojen ja vaihtoehtovaluutoiden käyttöönottoa.

4. Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus lain edessä

Yhteiskunnan tulee kohdella kaikkia kansalaisia ja kaikkia asukkaita yhdenvertaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että lainsäädäntö ei erottele täysivaltaisia ihmisiä. Lainsäädännön tehtäviin ei kuulu eriarvoistaa kansalaisia, vaan kaikkien tulee olla yhdenvertaisia lain edessä. Tällä hetkellä näin ei ole, vaan ihmisiä eriarvoistetaan perustuen ryhmiin, joihin hänet katsotaan kuuluvaksi. Näitä ryhmiä ovat esimerkiksi sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen ja vakaumus.

Kansalaisten yhdenvertaisuus voidaan toteuttaa mielekkäästi poistamalla ihmisten lainsäädännöllinen jaottelu. Valtion keskeisiä tehtäviä on varmistaa, että jokainen yksilö voi osallistua päätöksentekoon tasavertaisesta asemasta. Tämä tarkoittaa käytännössä tehokasta ja tasapuolista peruskoulutusta, julkista tiedotusta, ja kohtuullista perusturvaa.

Vähemmistö- ja sukupuoli- ja sukupuoli-kiintiöt eivät ole perusteltu keino viedä yhteiskuntaa tasa-arvoisemmaksi, vaan usein ne pikemminkin ylläpitävät syrjiviä asenteita ja estävät tasa-arvon toteutumisen.

Seksuaalisuus ja avioliitto

Seksuaalinen identiteetti on ollut kautta historian oleellinen syrjintää ja ennakkoluuloja nostattava tekijä. Kulttuurilliset ennakkoluulot ja lainsäädännöllinen eriarvoisuus kulkevat käsi kädessä.

Sukupuolisidonnainen avioliittolaki ja siihen liittyvät oikeudet saattavat seksuaalivähemmistöjä eriarvoiseen asemaan muuhun väestöön nähden. Kaikkia rekisteröityjä parisuhteita, mukaanlukien avioliitto, tulee käsitellä yhdenvertaisina ”rekisteröityinä suhteina” laissa. Jos näin ei ole, avioliittolain tulee olla sukupuolineutraali. Historiallisesti ja uskonnollisesti värittyneen avioliittokäsitteen voi jättää lainsäädännön ulkopuolelle yhdistyksille ja kirkollisille instituutioille. Myös useamman kuin kahden henkilön rekisteröidyt suhteet tulee sallia. Avioliitto-käsite tulee poistaa lainsäädännöstä.

Sukupuoli

Ei ole kohtuullisia perusteita ylläpitää ja vahvistaa tiukkoja yhteiskunnallisia sukupuolikategorioita. Valtion ei tarvitse tietää yksilön sukupuolta tai seksuaalisuutta. Intersukupuolisilla on oikeus pysyä sukupuolisesti identifioimattomana, siksi valtion ei tule vaatia sukupuolen määrittelyä. Jokaisella kansalaisella tulee olla oikeus siirtää virallinen sukupuolensa luokkaan määrittelemätön. Sukupuolen vaihtamiseen ei tule liittyä esimerkiksi kohdun poistamista tai sterilointia ilman, että asianomainen oma-aloitteisesti sellaista pyytää.

Katsomus

Suomessa uskonnolliset ennakkoluulot ovat yhä merkittävä ongelma, joka vaikuttaa eri väestöryhmien arkeen. Valtion on kunnioitettava uskonnonvapautta. Valtio ei saa estää tai suosia mitään uskontoja. Piraattipuolue kannattaa kirkon ja valtion erottamista.

Vanhemmilla on luonnollisesti merkittävä rooli lapsen maailmankatsomuksen muodostumisessa. Tätä roolia ei tule aiheetta korostaa siten, että lasta kohdellaan vanhempiensa uskonnon mukaan eri tavalla kuin muita. Esimerkiksi koulussa oppisisältöjen tulee tästä syystä olla yhtenevät uskonnollisesta taustasta riippumatta.

Kirkkoja ja uskonnollisia yhdyskuntia on kohdeltava liittymisen ja eroamisen osalta samalla tavalla kuin tavallisia yhdistyksiä. Pienten lasten liittamisestä virallisiksi jäseniksi kirkkoihin ja uskonnollisiin yhdyskuntiin on luovuttava. Tämä ei estä symbolisten kaste- ja vastaavien rituaalien suorittamista. Uskonnonvapaus ei merkitse, että uskonnon ja omantunnon vapauteen vedoten voitaisiin loukata ihmisoikeuksia tai ihmisarvoa. Tämän vuoksi esimerkiksi poikalasten rituaalinen ympärileikkaus on kriminalisoitava.

Etnisyys

Yhteiskunnallinen ennakkoluulo toimii tavallisesti itseään ruokkivana kiertokulkuna. Kierteeseen ei kuitenkaan tule puuttua sananvapautta loukkaamalla vaan luomalla sellaisia rakenteita ja ohjelmia jotka auttavat väestönryhmiä ymmärtämään toisiaan ja pääsemään eroon haitallisista ennakkoluuloista.

Tärkeimpiä keinoja auttaa maahanmuuttajia pääsemään yhdenvertaiseen asemaan muun muassa työmarkkinoilla on tehokas suomen kielen opetus.

5. Oikeusturva

Yksilön oikeusturvan on toteuduttava mahdollisimman hyvin hänen taloudellisesta tilanteestaan riippumatta. Kaikkien on saatava oikeudenmukainen oikeudenkäynti, rikosasiassa tuomitulla on oltava valitusoikeus, hyvän hallinnon takeet on turvattava ja viranomaisten on aina noudatettava lakia.

Jokaisella, jota vastaan viranomaiset ovat toimineet lainvastaisesti, on oltava oikeus kohtuulliseen korvaukseen ilman raskasta oikeudenkäyntiä. Lisäksi viranomaisten sisäisiä laillisuusvalvonnan käytäntöjä esimerkiksi salaisten pakkokeinojen suhteen on parannettava lisäämällä edellytyksiä riippumattomaan valvontaan. Tällä hetkellä organisaatiot valvovat usein itse itseään.

Monissa erikoisosaamista vaatineissa oikeudenkäynneissä puutteellinen teknisten asioiden ymmärrys on johtanut epäoikeudenmukaisiin ja epäjohdonmukaisiin tuomioihin. Oikeuslaitoksen kykyä reagoida erikoisosaamista tai teknistä ymmärrystä vaativiin oikeustapauksiin on kehitettävä.

Suomeen on perustettava eduskunnasta itsenäinen perustuslakituomioistuin, joka tulkitsee ja valvoo muiden lakien perustuslaillisuutta. Se ei kuitenkaan korvaa eduskunnan perustuslakivaliokuntaa, joka edelleen valvoo lakien perustuslaillisuutta lain säätämisyksikössä. Perustuslainmukaisuutta tulee tutkia kaikissa tuomioistuinkäsittelyissä.